

Livet for Gritt

Skilsmissetema under behandling for børn og unge. De svære følelser bliver behandlet med fin psykologisk indsigt og med humor i Inge Duelund Niensens roman.

En morgen jeg vågnede, var alting væk. Min mor var væk, min far var væk, mit værelse var væk, mine arme og ben var væk. Alting var væk. Det eneste tilbage var tankerne, der svævede rundt som små prikker oppe under loftet ...

Sådan indledes Inge Duelund Niensens børne- og ungdomsroman, "Man kan jo ikke tage sig af alting", der handler om, hvad der sker i et barnesind, når far og mor skal skilles. Bogen handler om pigen Gritt, hvis far forlader familien til fordel for bedstevenindens mor. Gritt har nok at se til, med at få det hele til at hænge sammen, ikke mindst da moderen skrumper ind og til sidst bliver så lille, at hun flytter ind i Gritts gamle dukkehus.

Ifølge Danmarks Statistik oplever flere og flere børn skilsmisser, idet over 46 % af alle ægteskaber ender i skilsmisse. Der er derfor god grund til, den stigende opmærksomhed om, hvordan mennesker påvirkes af familieopløsning. Mange bøger om skilsmisser, stedfamilier mv. henvender sig til voksne og har ofte selvhjælps- eller faglig karakter, færre er direkte henvendt til børn og unge.

Men "Man kan jo ikke tage sig af alting" henvender sig til de +11-årige, og selv om det er svære emner, der behandles i bogen, taler forfatteren absolut ikke ned til sin læser. Derudover er der smæk for skillingen og afvæbnende frisættelse i forhold til det følelsesmæssige stormvejr, en skilsmisse som oftest sender børn og unge ud i.

Forfatteren kommer behændigt omkring de store eksistentielle og psykologiske temaer, der slås an i enhver, som oplever, at livet forandres, og den afmagt, det afstedkommer. Skyld, ansvar, had, hævn, sorg, fortvivlelse, meningsløshed og tilgivelse bliver alle behandlet med fin psykologisk indsigt – og med humor.

Til børn og voksne

Bogen er mættet med regulære action- og suspense-sekvenser, som også bryder med den politiske korrekthed, der efter min

mening kan være en hæmsko, når det kommer til at skrive til børn og unge om alvorlige emner.

Hvis man ellers kan lade være med at moralisere, giver bogen læseren mulighed for katharsisk hengiven sig til sindets skyggesider i en identifikation med hovedpersonen, Gritts forfriskende manglende vilje til at underkaste sig sin afmægtighed.

Hun kommer dog til det til sidst, men mere som følge af sin egen levede erfaring med de store emner - ikke mindst med den største, nemlig at ingen har magt over kærligheden og dens veje og vildveje – de er som bekendt uransagelige. Hvor meget hun end prøver, kan hun ikke få forældrene til at elske hinanden. Således bliver bogen en beskrivelse af en forløsende kriseprocess, der medfører at personen dermed vokser. (i bogen skrumper forældrene, men er det i virkeligheden Gritt, der vokser?)

Bogen vil ikke placere skyld, og dog vil den voksne læser få præsenteret nogle af de velmente, men ubetænksomme ting, vi siger til og omkring vores børn, som viser sig at være uhensigtsmæssige, fx "Når hun bliver stor, kan vi danse igen", og "Man kan, hvad man vil". Det er netop den slags ting, der får Gritt til at forsøge at få forældrene bragt sammen igen i spændingsfeltet mellem skyld og ansvar.

Jeg kan godt lide fra tid til anden at anbefale både fag- og skønlitteratur til læselystne klienter i mit kliniske arbejde og vil med glæde anbefale denne bog til den voksne læser, hvad enten det handler om en forældre, der er bekymret for deres barn i en skilsmiseprocess og har lyst til at læse det fra barnets perspektiv, eller en, som ønsker anbefaling af litteratur til sit barn i samme forbindelse. Bogen vil også kunne bruges som udgangspunkt for arbejdet med skilsmissetemaet fx i en skoleklasse eller en skilsmisseguppe for børn. ■

Helle Bay Valdan

BOGDATA

Inge Duelund Nielsen: "Man kan jo ikke tage sig af alting". Jensen & Dalgaard, 2013. 147 sider. 300 kr.